

BERGEN
KOMMUNE

ÅRSPLAN 2024 – 2025

Salhus barnehage

Forord

Barnehagene i Bergen kommune utarbeider sine årsplaner i samsvar med kravene til årsplan slik de er beskrevet i barnehageloven og forskrifter. Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver trådte i kraft fra 1.august 2017 og er en forskrift til barnehageloven.

Kvalitetsutviklingsplanen for kommunale barnehager 2018-2021 (24)

«Sammen for kvalitet – lek og læring» beskriver eiers lokale tilpasninger til rammeplanen og prioriteringer for gjeldende periode.

Hovedsatsningsområdet i kvalitetsutviklingsplanen er «Grunnlag for livslang læring i det 21. århundre». Planhierarkiet er synliggjort i modellen.

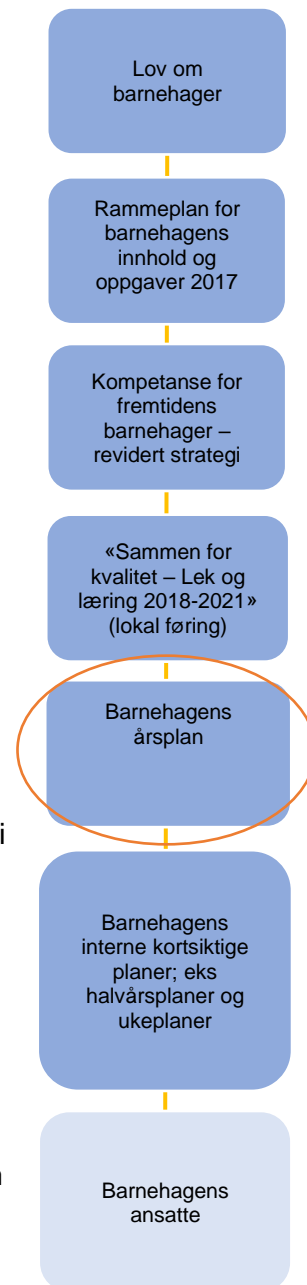
Årsplanverket til de kommunale barnehagene i Bergen kommune er delt i to:

- **Del en** beskriver mål og aktiviteter for årets satsinger og gir informasjon om hvordan disse følges opp, dokumenteres og vurderes. Årsplanen del en har et tidsperspektiv på 1 år og følger barnehageåret.
- **Del to** beskriver barnehagens satsninger og arbeid på et mer grunnleggende og generelt nivå. Årsplanens del to inneholder informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide med danning gjennom omsorg, lek og læring for å fremme barns allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barns hjem. Videre redegjør barnehagen for hvordan det arbeides med progresjon i barnas pedagogiske tilbud gjennom hele barnehageløpet.

Som barnehageeier er vi ansvarlig for at barn i våre barnehager får en god start på et livslangt læringsløp. Godt planleggingsarbeid gjennom felles planmaler er utgangspunkt for utnyttelse av kollektiv kapasitet. Årsplanen utarbeides i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre og danner grunnlag for pedagogisk innhold, aktiviteter og samhandling gjennom året. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

BERGEN KOMMUNE

Etat for barnehage

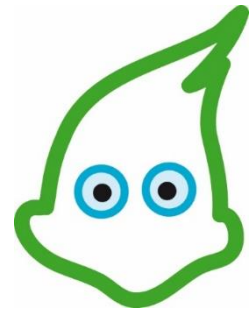

Innhold

Visjon og mål	5
Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn	5
Verdier	5
Mål	5
1.0 Barnehagens innledning	6
1.1 Struktur og organisering	6
1.2 Metodevalg	7
1.3 Kjerneverdier	8
1.3.1 Ser barnet	8
1.3.2 Varme	8
1.3.3 Inkluderende	8
2.0 Livsmestring for det 21. århundre ¹⁰	
– medvirkende barn i lek og læring	10
2.1 Tilknytning	10
2.2 LekFeil! Bokmerke er ikke definert.	10
2.3 Læring	11
2.4 Barns medvirkning	11
2.5 Vennskap og felleskap	12
2.6 Mangfold	12
3.0 Barnehagens tema/prosjekt	13
3.1 Fagområder	13
3.1.1 Språk som basiskompetanse	13
3.1.2 Matematisk kompetanse	14
3.2 Digitale verktøy	15
4.0 Barnehagen som lærende organisasjon	16
4.1 Barnehagens utviklingsarbeid	16
4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging	17
4.2.1 Dokumentasjon	17
4.2.2 Vurdering	17
4.2.3 Oppfølging	17
4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet	17
I. Barnesyn og læringssyn	18
II. Pedagogisk relasjonskompetanse	18

III.	Danning gjennom omsorg, lek og læring	19
IV.	Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold	19
V.	Overganger	19
a.	Tilvenning i barnehagen	19
b.	Overganger og sammenheng innad i barnehagen	20
c.	Samarbeid og sammenheng med skolen	20
VI.	Foreldremedvirkning	20
VII.	Bærekraftig utvikling	21
VIII.	Psykososialt barnehagemiljø	22
IX.	Barns seksuelle helse	22

Visjon og mål

Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn

I en mangfoldig barnehage av høy kvalitet skal barn få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter med utgangspunkt i egne forutsetninger og interesser.

Verdier

Det er utviklet et verdigrunnlag som skal sikre det enkelte barn trygghet, læring og utvikling i hverdagen. Verdigrunnlaget består av *varme, ser barnet og inkluderende*. Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte. Barnehagene beskriver i kapittel 1 hva de legger i disse verdiene.

Mål

Bergen kommune ønsker som eier å gi retning for de kommunale barnehagene gjennom målsettingen:

Livsmestring for det 21. århundre – medvirkende barn i lek og læring

Grunnlaget for trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd legges i tidlig barndom og barnehagen har en sentral plass i dette. Livsmestring handler også om å møte motstand, håndtere utfordringer og være utholdende. Våre barnehager skal kjennetegnes ved at barnet:

- Opplever vennskap, fellesskap og tilhørighet
- Erfarer trygghet og tilknytning til personalet
- Opplever spenning og glede i variert lek
- Er aktivt og medskapende i lek og læring
- Bruker sin kreativitet og søker utfordringer i lek og læring
- Blir møtt på sine uttrykk, sin undring og utforskertrang
- Opplever en barndom preget av mangfold, likeverd og respekt
- Utvikler sin språkkompetanse og sin matematiske kompetanse
- Oppleve mestringsglede

1.0 Barnehagens innledning

Salhus barnehage er liten og koselig. Fint plassert i idylliske omgivelser i hjertet av Salhus. I tillegg til fasilitetene Salhus har å by på, har vi et unikt turområde med gangavstand til skog, fjell, sjø og strand, som benyttes hele året.

Vi er en enavelingsbarnehage med 16 barn mellom 1 og 5 år. Vi er tett på barna, både i lek, læring, pedagogiske opplegg og gir god omsorg. Vi tilrettelegger aktiviteter etter barnas evner og interesser.

Leken er hovedfokuset vårt og en naturlig del av barns medvirkning på leke –og læringsmiljøet. Uteområdet vårt er variert, og vi har en liten kjøkkenhage. Der får barna erfare såing, vokster og innhøstning.

Barnehagen følger også satsningsområder som er felles for alle de kommunale barnehager i Bergen kommune. Dette er relasjon, språk og matematisk kompetanse.

1.1 Struktur og organisering

Barnehagen er en enavelingsbarnehage fra 1 - 5 år.

Vi disponerer pr i dag 21 enheter, der de yngste barna under 3 år teller for 2 enheter.

I skrivende stund har barnehagen 5 ansatte

Dorthe Christiansen, styrer 100 %

Valborg Plo barnehagelærer 40 %

Hilde Lygren, pedagogisk leder 100 %

Hanne Aadland-Rasmussen, barne- og ungdomsarbeider 70 %

Mirjana Berisavac, Assistent 100 %

Barnehagen har ikke egen renholder, men har avtale med Bergen kommune.

Barnehagen har åpningstid fra 7.30-16.30, og har sommerstengt i ukene 28,29,30.

Vi er en allsidig barnehage, som i tillegg til Bergen kommunes egne satsingsområder, har valgt å satse på barnas medvirkning på leke og læringsmiljøet. Vi ønsker å gi barna kjennskap til nærmiljøet sitt og lærer om Salhus før og nå. I år har vi 6 barn under 3 år og 10 over 3 år, vi vil jobbe for at det er mulighet for undring og utforskning for alle barna uansett alder. Vi kommer til å jobbe i grupper, for å imøtekomme de ulike aldersgruppens behov. Leken er alltid i fokus hos oss, gjennom lek legges grunnlaget for barns trivsel, mestring, glede og følelsen av egenverd og livsmestring.

Leken er i sitt vesen tverrfaglig, og gjennom den får barna allsidig læring og erfaring. Rammeplanens krav blir på denne måten innfridd på en god måte. Vi har fått tilbud om å bruke Salhushallen, Trikotasjemuseet og kirken.

1.2 Metodevalg

Barnegruppen vår har et stort alderssprang, og vi vil organisere det pedagogiske opplegget slik at vi når alle på sitt nivå. Leken er viktigst! Gjennom leken lærer og erfarer de både om vennskap, regler, mangfoldighet og livsmestring. Det skal være trivsel, lek og læring for alle barn.

Barn i alderen 1-5 år har ikke de samme forutsetninger for lek, samhandling og ulike aktiviteter. Ved bruk av grupper får vi større ro, en tettere voksen oppfølging og et pedagogisk opplegg som er tilpasset det enkelte barn. Av og til vektlegger vi å jobbe med hele gruppen for å skape samhørighet. For vi ønsker å oppmuntre til at barna skal lære å hjelpe hverandre, og bry seg om hverandre uavhengig av alder.

Leken er det viktigste barna gjør i barnehagen og er kjerneoppgaven vår! Leken er barnas naturlige uttrykksform og et mål i seg selv for barnet. Dette krever «lekekloke» og tilstedeværende voksne som vet når og hvordan de skal bidra til leken. Vi ønsker å være lydhøre overfor barnas synspunkter slik at barna har mulighet til aktiv deltagelse i barnehagehverdagen. «Barnehagen skal være seg bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegger for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaring, individuelle forutsetninger og behov». Rammeplanen s. 27

Vi liker å jobbe med prosjekter litt over tid, slik at det er muligheter for å gjøre stopp underveis for å ta inn nye element som måtte dukke opp. I Salhus barnehage er relasjonene mellom menneskene grunnlaget for trygghet, trivsel, lek og læring.

Barnehagen bruker samspillmetoden ICDP. Metoden skal bl.a. fremme en sensitiv og uttrykksfull kommunikasjon mellom omsorgsgiveren og barnet, slik at det følelsesmessige forholdet mellom de to blir positivt og utviklende. Dette er utgangspunktet vårt for det pedagogiske arbeidet med barn (<https://ICDP.no>).

Metoden tar utgangspunkt i åtte tema for godt samspill:

Tema 1: Vis at du er glad i barnet ditt

Tema 2: Se og følg barnets initiativ

Tema 3: Ta del i barnets følelser

Tema 4: Gi ros og anerkjennelse

Tema 5: Felles oppmerksomhet-felles opplevelse

Tema 6: Gi mening til opplevelser

Tema 7: Lage sammenhenger

Tema 8: Hjelp til selvhjelp, planlegging, støtte, legge til rette og sette positive grenser

1.3 Kjerneverdier

«Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte.»

1.3.1 Ser barnet

Vi har oppstartssamtale med foreldrene til nye barn, der vi blir kjent med barnet og barnets interesser

Vi kjenner til og legger merke til enkeltbarns behov og utvikling

Vi legger raskt merke til når et barn ikke har det bra, eller utviklingen ikke er aldersadekvat.

«Vi ser det enkelte barns egenverdi. Barnet gis gode betingelser for læring og utvikling basert på vår anerkjennende væremåte.»

1.3.2 Varme

«Vi gir barnet omsorg og trygghet. I møte med barn skal vår hjertevarme gi næring og til vekst.»

- Vi skaper en forutsigbar hverdag med god struktur for alle barna.
- Vi møter barna med respekt.
- Vi voksne er barnas trygge havn.
- De voksne har ansvaret for det psykososiale miljøet i barnehagen.
- Det er glede og humor som rår i hverdagen.
- Vi «ser «med hjertet. sitat Ole Brumm. «Hvordan staves kjærlighet? Det staves ikke det føles»

1.3.3 Inkluderende

«Vi skaper gode relasjoner, der alle barn blir sett og bekreftet. Det enkelte barn skal oppleve gleden av å tilhøre små og store fellesskap.»

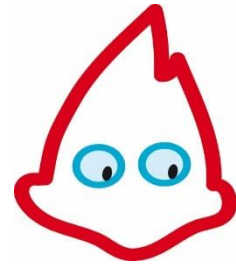
- Vi jobber med fellesskapsfølelsen i barnehagen
- Vi tilrettelegger slik at barna får anledning til å leke med og bli kjent med alle.
- Vi igangsetter tidlig innsats i forhold til barn med sosiale utfordringer.
- Vi utviser åpenhet overfor foreldre når noe er vanskelig, og informerer fortløpende.
- Vi belyser begrepet likeverdighet mellom kjønn, aldersgrupper og etnisk bakgrunn.

- Vi bruker vår handlingsplan mot mobbing, der vi har «Skyfritt» som en viktig del av vårt verktøy.
- Vi har barnesamtaler en til to ganger i året.

«Skyfritt» er navnet på Bergen kommunes plan for å styrke innsatsen for å forebygge, avdekke og håndtere mobbing i barnehage, skole og på fritidsfeltet.

<https://www.bergen.kommune.no/politikere-utvalg/api/fil/1298542/SKYFRITT>

2.0 Livsmestring for det 21. århundre

– medvirkende barn i lek og læring

2.1 Tilknytning

Mål: Gi barna en trygg og god plattform for videre utvikling og livsmestring.

En god tilknytning i barnas første leveår har stor betydning for hvordan de vil få det seinere i livet. Alle barn trenger en trygg havn og forankring, før de kan «begi seg ut på livets bølger»!

Barnehagen er stor del av barn liv. Derfor blir den tilknytning de kan etablere her nesten like viktig som den tilknytning de har til sine nærmeste omsorgspersoner. Dette er nok vår aller største oppgave som barnehage, siden denne faktoren vil være grunnleggende for hvordan barna vil møte livet.

Vi jobber med tilknytning på følgende måte:

- Ønsker barnet velkommen på besøk før det skal begynne i barnehagen
- Gir barnet en gradvis oppstart, med foreldre til stede.
- Gir barnet en fast tilknytningsperson i oppstart
- Jobber kontinuerlig med relasjoner, og et godt psykososialt barnehagemiljø
- Gir barna mestringfølelse og tro på seg selv ved å legge opp til et innhold som har en fin balansegang mellom utfordringer og mestring.
- Samarbeider tett med foreldrene.

2.2 Lek

En god lek gjenspeiler enighet, gjensidighet og er lystbetont. Vi verdsetter lekens egenverdi og tar den på høyeste alvor, ved for eksempel å ikke avbryte god lek.

Mål: Gi barna en mulighet til å ha en god barndom, som gir de mulighet til å bruke seg selv, sin kreativitet, og til å knytte og vedlikeholde vennskapsbånd.

- Vi setter av god tid til fri lek.
- Vi tar utgangspunkt i barnas interesser.
- Vi fanger opp de barna som ikke leker, og sjekker om de vil leke alene, (noen ganger ønsker barn å leke alene) eller vi hjelper og støtter de inn i leken.

- Vi observerer på respektfull avstand, klar til å gripe inn og støtte leken når det er nødvendig.
- Vi gir barna en mulighet til å leke skjermet.
- Vi tilrettelegger gjennom materiell og rekvisita til leken.
- Vi introduserer barna for nye ting og opplevelser som stimulerer til lek.
- Voksene som er delaktig i leken, videreutvikler og holder leken i gang

2.3 Læring

I Salhus barnehage er vi nysgjerrige og ønsker å lære oss nye ting. Og dette viser seg igjen igjennom leken. Gjennom leken bruker vi hele kroppen og alle sanser og læringen favner alle fagområdene i rammeplanen. Vi bruker god tid lar kunnskapen synke inn igjennom repetisjoner som barna elsker, og lærer seg nye ting. Samtidig er det viktig å presisere at alle aktiviteter og læring ikke er lik for alle aldersgrupper. I løpet av barnehagetiden vil alle barn få opplevelser og erfaringer tilpasset deres alder og modenhet.

Mål: Skape et godt læringsmiljø på barnas premisser. Bidra til at barna får allsidige erfaringer knyttet til læring.

I Salhus barnehage handler læring om:

- Skape et godt miljø basert på trygghet og trivsel.
- Søker ny kunnskap, og jobbe med prosjekter.
- Stimulere språk.
- Bruke hendelser i hverdagen som læringsarena.
 - Gjennomgå fagområdene i rammeplanen.
- Organisere grupper, slik at barna får utfordringer og opplever mestring.
- Styrke de voksnes kompetanse gjennom kurs og etc.
- Ha lek som innfallsvinkel for læring.

2.4 Barns medvirkning

Hvert barn har sin stemme, og vi legger vekt på at hvert barn har rett til å bli hørt. Noen barn har lett for å uttrykke seg, og liker å være i sentrum, andre synes det er vanskelig. Disse barna trenger støtte fra de voksne til å bli sett og hørt.

Mål: Gi barna tro på seg selv. Ved at deres deltagelse utgjør en forskjell.

- For å gi barna medvirkning skal de ansatte:
- Gjennom og gi støtte, oppmuntring på «den de er», og lar de kjenne at de er en viktig brikke i fellesskapet.
- Lytte, observere og samtaler med barna.
- Unngå for mange regler, men heller la saker løses i felleskap med de involverte.

- Hjelp barna med å sette ord på følelser, og å sette ord på nonverbale uttrykk.
- Gripe barnas innspill, og hjelpe de med å sette de ut i livet.
- Gi barna ansvar og oppgaver ut fra forutsetninger.
- Ha lett tilgjengelighet til leker og materiell.

2.5 Vennskap og fellesskap

Vi vet at vennskap å og tilhører en gruppe, har en helsefremmende og forebyggende effekt i forhold til livsmestring. Derfor er det å gi barna denne muligheten, en av våre viktigste oppgaver. Alle barn er ulike, noen har lett for å skaffe seg venner, føler fort trygghet og er i dialog fra første steg barnehagedag. Andre barn kan være både stille og sjenerte eller har mindre lekekompetanse slik at det blir en utfordring for barnet å være i dialog verbalt og nonverbalt. Vi må hjelpe og vi må være trygge voksne som kan veilede, leke og vise den omsorg som trengs for å kunne mestre lek og vennskap. «Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres». (Rammeplanen 2017 s. 23)

Mål: Å la barna få oppleve vennskap og gleden av å tilhøre en gruppe.

Vi jobber med vennskap og fellesskap på følgende måte:

- Vi legge til rette for at alle har noen å leke med.
- Sørge for at barna får oppleve å leke i små og større grupper, slik at de får gode erfaringer i det å tilpasse seg en gruppe.
- Påse at barn som strever i sine relasjoner får støtte og hjelp i det å kunne ta kontakt med andre.
- Belyse tema som vennskap, uvennskap, krenkelser og mobbing.
- Ha voksenstøtte tilgjengelig under lek.
- Støtte barna til å ta andres perspektiv, se en sak fra flere synsvinkler og reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger.
- Støtte barnet i å sette egne grenser, og respektere andres grenser, og finne løsninger i konfliktsituasjoner.

2.6 Mangfold

I vår lille barnehage sier det seg selv at mangfoldet vil bli mindre enn i en større barnehage. Vi samtaler med barna om likheter og ulikheter, der det er relevant, og vi fremhever hvert barns egenverdi. Alle barna og familier blir møtt med respekt og anerkjennelse og vi arbeider aktivt for at alle blir inkludert i fellesskapet.

Vi jobber med mangfold ved å:

- Belyse ulike kulturer, religioner og livssyn, f.eks.
 - Samefolkets kultur.
- Belyse egne ulikheter som en verdi.
- Oppmuntre og inspirere barnas fantasi
- Ta opp temaet om ulike familie-former når det er relevant.
- Ha fokus på likestilling

3.0 Barnehagens tema/prosjekt

3.1 Fagområder

Rammeplanens fagområder gir oss mål for hva barna skal gjøre seg erfaringer med i barnehagen. Fagområdene dekker et vidt læringsfelt og vil sjeldent opptre alene. Vi vil ta utgangspunkt i barnas erfaringer, initiativ og meninger og vi vil veksle mellom spontane og planlagte aktiviteter. Alle barna skal få oppleve progresjon i fagområdene utfra språklige ferdighet, modning og alder. Dette året tenker vi å sette leken i fokus.

3.1.1 Språk som basiskompetanse

MÅL: Vi skal støtte det enkelte barna språkutvikling og legge til rette for gode språklige møter

- Vi jobber med ordlæring og ordproduksjon.
- Vi jobber med begrepslæring.
- Vi jobber med rytme, stavelser og etter hvert bokstavlyder.
- Vi jobber med språkforståelse.
- Vi formidler ulike bøker og eventyr ved hjelp av konkrete.
- Vi legger til rette for mindre lesegrupper

Metoder.

- Vi bruker eventyr, fortellinger og bøker.
- Vi leser med ulike metoder: Lytte, gjenfortelle, samtale om illustrasjoner og innhold.
- Vi bruker rim, regler, sang og musikk.
- Vi lytter ut lyder i ord.
- Vi dramatiserer eventyr.
- Vi bruker brettspill og spill på Smart Board
- Personalet er bevisst på sin rolle som gode språkmodeller.
- Vi bruker musiske aktiviteter som lyd, sang, bevegelse og rytme.

3.1.2 Matematisk kompetanse

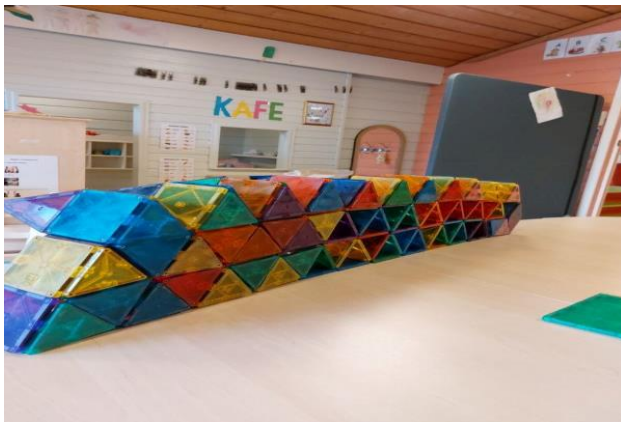
Hverdagslivets matematikk er grunnleggende og rundt oss hele tiden. Vi benevner ord for språkutviklingen sin skyld og det er viktig å benevne mønstre, former og mengder. Dette er en del av vår jobb som stimulerer barnas naturlige matematiske nysgjerrighet.

MÅL: Personalet skal stimulere barnas matematiske kompetanse gjennom organiserte aktiviteter, hverdagsituasjoner og i lek.

- Vi jobber med ulike former og sortering.
- Vi jobber med mengder og mønstre.
- Vi jobber med tall og telling.
- Vi jobber med rom og måling.
- Personalet er aktive i bruken av matematiske begreper i hverdagen.

Metoder.

- Vi presenterer barna for to og tredimensjonale former.
- Vi bruker tavlen og materialer til å lage mønstre og får en forståelse for hvordan det er bygget opp
- Vi samler ting, sorterer, teller, lage mønstre og måler avstander
- Vi bruker brettspill og spill på Smart Board

3.2 Digitale verktøy

Bruken av digitale verktøy skal inngå som en naturlig del av det pedagogiske tilbudet.

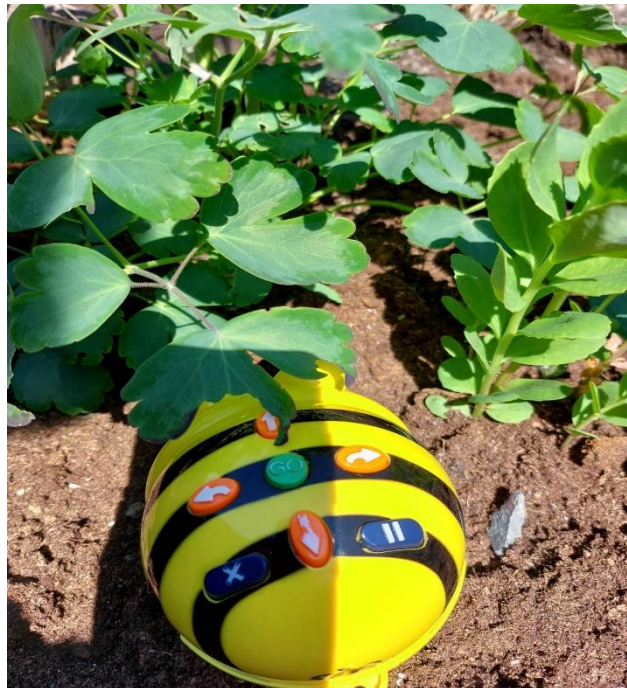
Vi vil prøve å innlemme dette i arbeidet med de ulike fagområdene. Vi bruker nettet, ser på bilder, hører musikk, spiller spill, tegner og henter informasjon innenfor de ulike fagområdene. Barna utforsker temaer både konkret og digitalt og når vi lurer på noe bruker vi nettet.

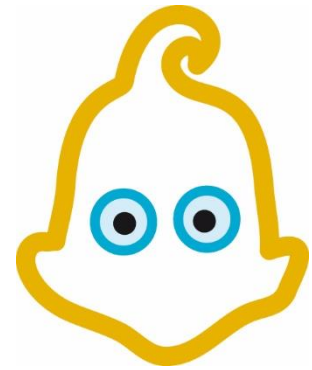
MÅL: Digitale verktøy skal bidra til et allsidig og rikt læringsmiljø.

Metode. I Salhus barnehage skal barna i samspill med personalet få erfaring med å bruke digitale verktøy på følgende måte:

- Språk
- Bildefremvisning og musikk
- Eventyr og bøker
- Personalet tilbyr digitale verktøy til innhentning av kunnskap i prosjektarbeid inne og ute.
- Personalet skal være rollemodeller og legge til rette for barns utforskning, læring og skapning gjennom blant annet Smart Board, projektor, Bee-bot, digital lupe og foto.
- Personalet skal ha fokus på digital dømmekraft og evne til kritisk bruk av digitalt verktøy

<http://www.dubestemmer.no/yngre-barn/bilder-av-barn-pa-nett>

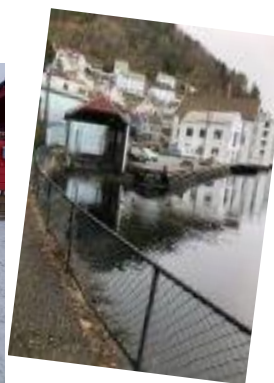
4.0 Barnehagen som lærende organisasjon

For å oppnå ønsket kvalitet er det viktig at de voksne i barnehagen får muligheter til egen utvikling, for eksempel ved å delta på kurs. Vi har fokus på Salhus da vi gjør os kjent i «smitt og smau» på tur dagene våre, her lærer om Salhus før og nå. Vi ønsker å gi barna en stolt identitet over hjemplassen sin.

4.1 Barnehagens utviklingsarbeid

Våre fordypninger dette året er barna skal bli stolte av Salhus bygd. Rammeplanen sier at leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur, ved å lytte til barna sin stemme.

Lek er en grunnleggende livs- og læringsform, og læring skjer gjennom lek. Barn som leker, viser evne til å slappe av, la seg rive med og ha det morsomt alene eller sammen med andre. I år velger vi også å jobbe med lek og læringsmiljøet i barnehagen.

4.2

Vi velger å ha fokus på lek og bruker nærmiljøet på ulike måter. Hva særpreger Salhus? Hvordan var det å bo i Salhus i gamle dager? Vi er bevisst på å tilrettelegge for å skape et godt læringsmiljø.

4.3 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging

For å synliggjøre det pedagogiske arbeidet, dokumenter vi det vi gjør på ulike måter. God dokumentasjon gir oss mulighet til å vurdere og forbedre eget arbeid, og i tillegg kan andre danne seg en oppfatning og finne en tråd i det vi gjør. Vi informere på Vigilo og henger opp bilder i gangen.

4.2.1 Dokumentasjon

- Årsplan
- Månedspaner og månedsbrev
- Bilder og rapporter på pedagogisk arbeid i Vigilo
- Veggdokumentasjoner
- Daglig kontakt mellom barnehage og hjem.

4.2.2 Vurdering

Vurderingsarbeidet bygger på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Vi vil bruke barnesamtaler og foreldresamtaler slik at barn og foreldre også er med i vurderingsarbeidet. Dette skal være med å sikre at barnas stemme blir hørt og at de får et barnehagetilbud som er i tråd med rammeplanen og barnehageloven.

4.2.3 Oppfølging

Med bakgrunn i vurderingsarbeidet skal personalet bygge videre på de refleksjonene og tilbakemeldingene som kommer frem.

Ved behov skal veiledning gis til personalet.

4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet

Barna i Salhus barnehage skal kunne påvirke sin egen hverdag. Vi jobber for å lage et læringsmiljø som er spennende og interessant. For å vite hva barna er interessert i er det viktig å involvere de både ved barnesamtaler og observasjoner. Vi velger derfor at planer lages underveis i samarbeid med barna, for å ivareta deres ønsker og behov. Foreldrene får også anledning til å komme med innspill i hente- og bringesituasjoner, foreldresamtaler og foreldremøte

Del to

I. Barnesyn og læringssyn

Barnesyn handler om hvordan vi ansatte oppfatter og møter og forholder oss til barn. Det sier noe om vårt menneskesyn og vår respekt for medmennesker. Barnet skal møtes som subjekt og det skal skapes rom for barnas reelle innflytelse. Dette medfører at barnehagen skal tilpasse seg barnets intensjoner, behov, erfaringer og interesser.

Gjennom at vi er åpne for det barnet kommuniserer, verbalt og nonverbalt skal det skapes rom for at barnas uttrykk får innflytelse. I Salhus barnehage skal vi skape et miljø der barna får være seg selv, blir respektert, forstått og få oppleve at de er betydningsfulle. Vi er bevisst våre holdninger og hvordan vi er i møte med barna, da måten vi møter barna på har betydning for hvordan de opplever seg selv.

Vi legger til rette for å skape forutsigbarhet, trygghet ved å være kompetente voksne. Vi etterstreber å være i forkant, for å skape gode, trygge og oversiktlige hverdagssituasjoner. Alle barn er unike og har rette til å bli sett og hørt. Ved å lytte til barna og ta de på alvor gir vi de mulighet for medvirkning. Voksne skal vise evne til å tolke og forstå barnet, og å støtte det i dets utviklings. Barn opplever sin verden innefra, gjennom kropp, følelser og sinn.

Vårt læringssyn:

Læring skjer først og fremst gjennom nysgjerrighet, undring og fantasi som prøves ut i samspill med andre. Hvert barn møtes på sin lærelyst og sitt læringspotensial. Barnet ivaretas og utfordres i et trygt omsorgs- og læringsmiljø som er preget av, inkludering og lek og støttende voksne.

II. Pedagogisk relasjonskompetanse

Alle barn skal bli sett, forstått og møtt med respekt

God informasjon mellom barnehage og hjem skal sikre at barna får trygghet og omsorg i hverdagen. Personalet reflekterer over holdninger og handlinger i møtet med barna. Barnas beste er utgangspunkt for planlegging og gjennomføring av aktiviteter og rutiner.

Vi bruker ICDP metoden som har barnet i samspill med den voksne som hovedfokus. Vi møter barna med innlevelse, åpenhet og oppmerksomhet. Alle barna skal få oppleve glede og nærhet, de skal utvikle ansvars følelse, og få utfordringer i barnehagehverdagen. Vi

hjelper barna med å sette ord på følelser og i å håndtere disse. Vi hjelper barna med å forstå at egne handlinger kan ha en konsekvens for andre. Vi vil styrke barna i troen på seg selv og at de har betydning for fellesskapet i barnehagen.

III. Danning gjennom omsorg, lek og læring

Danning er en livslang prosess, som skjer i samspill med omgivelsene og gjennom samhandling med andre. Det er en livslang prosess som handler om at det finnes et utall av måter å leve, handle og tenke på. Vi skal hjelpe og støtte barna i deres refleksjoner over egne og andres handlinger, dette gjør vi ved å lytte, stille spørsmål, og utfordre barna til å sette ord på tankene og følelsene sine. Gjennom de daglige samtaler mellom barn og voksne vil barna utvikle evne til å forholde seg nysgjerrig og prøvende til omverden og se seg selv som bidragsyter i et større fellesskap. Vi skal skape gode møteplasser i barnehagen, møteplasser for samtaler og undring. Personalet skal være nærværende, lekende og til stede på gulvet der barna er.

IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold

Salhus barnehage består av en avdeling med barn fra 0 -5 år. Progresjonen i barnehagen må ses individuelt og med hele barnegruppen. Det handler om at alle barn skal utvikle seg gjennom å oppleve og erfare nye ting. Vi som personale skal legge til rette for gode og utfordrende møteplasser hvor det er rom for lek og undring. Dette skal skje gjennom arbeidsmåter, materialer, leker og utforming av det fysiske miljøet. Barnet skal få utfordringer tilpasset sine interesser, kunnskaper, ferdigheter og erfaringer, og med hensyn til det enkelte barns personlige utvikling. Alle barn er unike og lærer i ulike tempo, i arbeidet med fagområdene skal vi som personalet følge opp og utvide det barnet allerede er opptatt av. Vi skal arbeide for at alle barna får oppleve mestringsfølelse, samt bidra til at de får noe å strekke seg etter. Dette skjer m.a. ved at de yngste observerer de store og «strekker seg etter dem» og tilbyr ulike bøker, leker, og formingsmateriell.

V. Overganger

a Tilvenning i barnehagen

For å gi barnet best mulig start i barnehagen er vi avhengige av å ha et tett og godt samarbeid med foreldrene. Vi ønsker å ha en besøksdag i mai/juni slik at de nye barna og foreldrene kan komme og se, leke litt og bli kjent med barnehagen. Når barnet og foreldrene kommer i barnehagen blir de tatt imot av barnets primærkontakt. Primærkontakten har ansvar for å hjelpe barnet til rette på avdelingen og være ekstra tett på i den første tiden. Primærkontakten har mest med barnet å gjøre slik at det knyttes nære bånd mellom dem. Dette er viktig for at barnet skal føle seg trygg i de nye omgivelser og derfra bevege seg ut i «verden».

b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen

Salhus barnehage har en avdeling og våre barn er godt kjent med hverandre, og vil derfor ikke oppleve at de går fra en småbarnsavdeling til en stor barns avdeling. Så denne problemstilling er ikke relevant i vår barnehage.

c. Samarbeid og sammenheng med skolen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna får en trygg og god overgang fra barnehage til skole *og eventuelt skolefritidsordning*. Vi er så heldige at vi får låne gymsalen og uteplassen på Salhus skole, vi øver sammen med skoleelevene på å gå i 17 mai tog og alt dette gjør at lokalene og uteområde er kjent for barna. Vi gjennomfører besøksdag på skolen og SFO, og de kommer på gjensitt. Vi har møte med skolen før skolestart der informasjon om barnet gis etter samtykke fra foreldre/foresatte. Bergen kommune har utarbeidet en egen plan for samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole som vi følger:

<https://www.bergen.kommune.no/bk/multimedia/archive/00187/Plan-for-samarbeid-87739a.pdf>.

VI. Foreldremedvirkning

«Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. » Rammeplan for barnehagen s. 29»

Barnehagen skal legge til rette for et nært samarbeid der foreldrenes rett til medvirkning ivaretas. Et godt samarbeid er preget av en åpen og god dialog der det er rom for å stille spørsmål, gi tilbakemeldinger og undre seg sammen. Dersom det er noe man som foreldre lurer på, så oppfordres det til å ta kontakt. Den daglige kontakten i forbindelse med levering og henting der personalet og foreldrene deler informasjon om barnets hverdag, både i barnehagen og hjemme, er avgjørende for at barnet skal trives.

Foreldremøter: Foreldre vil få innbydelse til foreldremøter i barnehagen, disse møter er hovedsakelig informasjons og samarbeidsmøter. Foreldresamtaler: Disse samtaler er fortrolige samtaler om det enkelte barn – pedagogisk leder vil innkalle til disse møter eller foreldrene kan selv be om et møte.

Foreldreråd: Rådet består av foreldre til alle barn i barnehagen, med et felles formål om å fremme foreldrenes interesser. Foreldrerådet samarbeider med personalet om å skape et godt miljø for barna til enhver tid. Der velges en leder blant foreldrene og et samarbeidsutvalg der består av flere foreldre. Foreldrerådet må i tillegg velge en representant til SU (samarbeidsutvalget) For mer informasjon www.regeringens.no Kunnskapsdepartementet forskrift om foreldrerådet.

Samarbeidsutvalget: Samarbeidsutvalget består av valgte representanter fra foreldrerådet, de ansatte i barnehagen og politisk representant for Bergen kommune. Samarbeidsutvalget

er et rådgivende, kontaktskapende og samordnede organ for de parter som har ansvar for barnehagens innhold og drift. Se mer på: www.regeringens.no

VII. Bærekraftig utvikling

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for mer bærekraftige samfunn. «Rammeplanen side 10.»

Gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter har barnehagen mulighet til og å legge til rette for gode opplevelser og erfaringer og en gryende forståelse for bærekraftig utvikling. Arbeidet med bærekraftig utvikling er relevant i alle fagområdene.

Noen av de tiltak vi jobber med er at vi slukker lyset i rom som ikke er i bruk, lærer barna å bruke vann med fornuft og at et trykk med såpen rekker for en håndvask. Vi bruker gjenbruksmaterialer, plukker søppel og kildesorterer. Vi tar vare på det vi har, og reparere leker, spill, bøker osv. Vi ønsker også at barna skal få erfarer hvor maten kommer fra, og vi har plantet diverse grønnsaker. Vi bruker naturen til utforskning, sanseopplevelser, lek og glede f.eks. gapahuken og badeviken. Sist, men ikke minst jobber vi aktivt for et godt arbeids og læringsmiljø.

VIII. Psykososialt barnehagemiljø

Det er forankret i Barneheloven at alle barn har rett til et trygt og godt barnehagemiljø.

I det ligger det at alle ansatte i barnehagen er forpliktet til å gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for krenkelser, og videre at barnehagen skal jobbe forebyggende for å skape et varmt og inkluderende fellesskap.

Under plikten til å sikre at barn og unge har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, følger det fire delplikter:

- plikten til å følge med
- plikten til å melde
- plikten til å undersøke
- plikten til å sette inn egnede tiltak

Arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet er et kontinuerlig arbeid som er retningsgivende for barnehagens kvalitetsutviklingsarbeid og grunnleggende for alt vi gjør i barnehagen, både i samspill med barna, samarbeid med foreldre og innad i personalgruppen.

Barnehagen har en lokal handlingsplan for å sikre systematikk i arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet. Handlingsplanen gjennomgås i personalgruppen årlig. Det psykososiale barnehagemiljøet er videre tema på foreldremøte, foreldresamtaler og i SU ved oppstart av hvert barnehageår.

IX. Barns seksuelle helse

Plan for seksuell helse, seksualopplysning og seksualitetsopplæring ble vedtatt av bystyret i april 2019, og er utarbeidet med formål om å sikre en helhetlig innsats for å styrke barn og unges seksuelle helse. Planen peker blant annet på barnehagen som en viktig arena for å sikre kunnskap og nødvendig kompetanse om kropp og seksualitet. Slik kan barnehagen styrke barnas begrepsapparat og danne grunnlag for positive holdninger knyttet til selvfølelse, identitet, egenverd, kropp, følelser og grenser. Videre skapes åpenhet og respekt for mangfold og variasjoner i familieformer og kjønnsuttrykk, noe som kan bidra til å forebygge fordommer og diskriminering.

Grunnlaget for god seksuell helse legges allerede tidlig i småbarnsalder. Bevissthet knyttet til barns seksuelle utvikling og kunnskap om hvordan denne kan komme til uttrykk i lek og atferd, er viktig for å kunne møte dette på en konstruktiv måte. Siden barnehagepersonale og foreldre har et felles ansvar for å ivareta barnets trivsel og utvikling, er det naturlig at barns seksuelle helse også er tema både i foreldresamtaler og på foreldremøter.

Vi samtaler om at vi har forskjellig kropp og lærer barna om kroppen og ulike kroppsdeler. Barnehagen nytter ulike fagressurser som tilpasses alder og bruker bøker og illustrasjoner som støtte i arbeidet. Vi har fokus på å akseptere hverandre og hverandres signaler, vi samtaler med barna om å sette grenser og at de kan si nei når noe kjennes utrygt.

Salhus barnehage

Vikaveien 10

5107 Salhus

Salhus.barnehage@bergen.komune.no

Dorthe.christiansen@bergen.kommune.no

55039150 / 99468832

**BERGEN
KOMMUNE**